

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- Για τον τίτλο του Κειμένου 1 «Τεχνητή νοημοσύνη: Μια διακριτική απομυθοποίηση» αναμένεται να αναφερθούν τα εξής:
  - Ονοματικός
  - Χρήση των επιθέτων για διασάφηση των εννοιών, ενάργεια νοήματος και έμμεση τοποθέτηση του συντάκτη
  - Το σημείο στίξης (άνω και κάτω τελεία) ως οριοθέτηση του γενικότερου μέρους/ευρύτερου θέματος (τεχνητή νοημοσύνη) και επεξήγησης της πτυχής ανάλυσης στο κείμενο που ακολουθεί
  - Αναφορική λειτουργία της γλώσσας
  - Προσεκτική επιλογή λεκτικών συνόλων
- Είναι δηλωτικός του περιεχομένου του Κειμένου 1 και της οπτικής που έχει υιοθετήσει ο συντάκτης (διακριτική απομυθοποίηση)
- Για τον τίτλο του Κειμένου 2 «Ποίηση και φαντασία στην υπηρεσία της επιστήμης» αναμένεται να αναφερθούν τα εξής:
  - Ονοματικός
  - Κυριαρχία των ουσιαστικών (άμεση απόδοση των νοημάτων, αποφυγή παρερμηνειών)
  - Εμπρόθετος προσδιορισμός του σκοπού
  - Γενική αντικειμενική (αποδέκτης της ενέργειας)
  - Συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας (προσωποποίηση)
- Είναι δηλωτικός του περιεχομένου, ενέχει στοιχεία έκπληξης λόγω της συνυποδήλωσης, προσπαθεί να εντείνει το ενδιαφέρον του αναγνώστη

- Στο β' σκέλος του ερωτήματος η απάντηση επαφίεται στην προσωπική επιλογή του μαθητή/-τριας. Θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια στην απάντηση, η σύντομη αιτιολόγηση και η συνάφεια με το α' σκέλος.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

- Παραδείγματα – χωρία στα οποία μπορούν να αναφερθούν οι μαθητές/-τριες (δύο αρκούν για να θεωρηθεί η απάντηση ολοκληρωμένη):
  - Παράδειγμα για την εκπαίδευση των μηχανών στους τρόπους διαχωρισμού: «από παραδείγματα, φανταστείτε την περίπτωση που μαθαίνουμε μια μηχανή να ξεχωρίζει μήλα από πορτοκάλια» (1^η παράγραφος)
  - Παράδειγμα λαθεμένης μάθησης από μία μηχανή: «Αν για παράδειγμα την ταΐζουμε μόνο με χρυσά μήλα, μπορεί να μάθει τον ωραιότατο κανόνα: Ό,τι είναι χρυσό είναι μήλο, ενώ όλα τα άλλα είναι πορτοκάλια.» (1^η παράγραφος)
  - Παράδειγμα για την εκπαίδευση των μηχανών στην αναγνώριση: «Για παράδειγμα, για να μπορεί μια μηχανή να ξεχωρίζει πρόσωπα σε μια φωτογραφία» ή «Ομοίως, για να μπορεί ένας υπολογιστής να εντοπίσει ποιο είναι το ρήμα σε μια πρόταση, πρέπει να πάρει κανόνες που να ορίζουν πώς να εντοπίσει το ρήμα ή να δει χιλιάδες παραδείγματα» (2^η παράγραφος)
- Επίκληση στη λογική των αναγνωστών για την ενημέρωση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η τεχνητή νοημοσύνη
- Καλύτερη κατανόηση των παραπάνω προκλήσεων με τη διασάφηση δύσκολων πτυχών ή και διαδικασιών
- Πειστικότητα και αποδοχή των νοημάτων/οπτικής του συντάκτη
- Αντικειμενικότητα – ενίσχυση των επιχειρημάτων στα συγκεκριμένα σημεία

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

- Στο πρώτο απόσπασμα υπάρχει αυτούσια μεταφορά λόγων ενός αναγνώστη του βιβλίου.
- Στο δεύτερο απόσπασμα, επίσης, είναι αυτούσια μεταφορά των λόγων αναγνώστη ενώ στα εσωτερικά εισαγωγικά “Η κληρονομιά του Νεύτωνα” περικλείεται ο τίτλος του βιβλίου.
- Τα εσωτερικά εισαγωγικά ενημερώνουν τον αναγνώστη για τον τίτλο του βιβλίου
- Τα εξωτερικά εισαγωγικά τα οποία περικλείουν αυτούσια λόγια αναγνωστών:

- Καθιστούν το κείμενο πιο αξιόπιστο λόγω των αυθεντικών μαρτυριών
- Αποδίδουν άμεσα τις θέσεις/σκέψεις/απόψεις των λοιπών αναγνωστών με τους οποίους θα μπορούσε να ταυτιστεί και ο μελλοντικός αναγνώστης του βιβλίου
- Αυξάνουν τη θετική πρόθεση για την ανάγνωση του συγκεκριμένου βιβλίου, αλλά και ανάλογων προσπαθειών.
- Προσδίδει υφολογική ποικιλότητα και αυτό συμβάλει στην αύξηση του ενδιαφέροντος του αναγνώστη.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

- Το ποιητικό υποκείμενο παρουσιάζεται:
  - να βιώνει έντονες εσωτερικές συγκρούσεις
  - να κυριαρχείται από συναισθηματικές εξάρσεις οι οποίες διαμορφώνουν το ποιητικό παρόν
  - να βρίσκεται σε διαδικασία άνθησης - «εξανθρωπισμού»
- Στοιχεία τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν για να στηρίζουν τις παραπάνω καταστάσεις είναι τα εξής (τρία αρκούν, σύμφωνα με την εκφώνηση):
  - Ο τίτλος («η κόκκινη παπαρούνα») στοιχείο έκπληξης, εφόσον δεν πρόκειται για άνθρωπο, αναλογία, σχέση φύσης – ανθρώπου. Αναμένεται ο σχολιασμός του επιθέτου «κόκκινη» (αίμα, έντονος χρωματισμός, διάκριση στο περιβάλλον κ.ά.)
  - Η προσωποποίηση της παπαρούνας η οποία απευθύνεται στην ανθρωπότητα
  - Χρήση α' ενικού προσώπου («έχω, μιλώ κ.ά.) με το οποίο εκφράζονται βιώματα, εξομολογήσεις, συναισθήματα, αναλόγως των παραδειγμάτων/παραπομπών που θα επιλέξει ο μαθητής
  - Τον διάλογο με την ανθρωπότητα (π.χ. «Α, αδέλφια μου, αδελφές μου,/δεν ήσαστε κι εσείς σαν εμένα, κάποτε, πολύ παλιά,/προτού γίνετε άνθρωποι;»).
  - Αναμένεται να σχολιαστεί ιδιαιτέρως η αποστροφή «Α, αδέλφια μου, αδελφές μου», η οποία δείχνει ισχυρούς δεσμούς – οικειότητα – ομοιότητα

- Ο τελευταίος στίχος – αιτιολόγηση («Μιλώ/γιατί είμαι συντετριμμένη») στον οποίο η ταύτιση είναι απόλυτη
  - Οι επαναλήψεις που τονίζουν το περιεχόμενο (π.χ. «φωτιά») η οποία μπορεί να αναφερθεί με το «κόκκινο» της παπαρούνας. Η «καρδιά» για την ένταση των συναισθημάτων, ως κέντρο τους
  - Αντίθεση: «να μην έχεις νου» «αισθήματα/ω, έχω τέτοια' με/εξουσιάζουν» η οποία υπογραμμίζει τη συναισθηματική φύση του ποιητικού υποκειμένου, αναμένεται να σχολιαστεί και η θέση της αντίθεσης στην αρχή του ποιήματος. Λειτουργεί και ως εξαγγελία.
- Στο β' σκέλος η εκφώνηση του ερωτήματος επιτρέπει την διατύπωση των προσωπικών θέσεων των μαθητών/τριών.
  - Σε κάθε περίπτωση θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια στην έκφραση και η κατάλληλη σύνδεση α' και β' σκέλους της απάντησης.